

ROMÂNIA

Avocatul Poporului

Str. George Vrăca nr. 8, Sector 1, București
www.avp.ro

Tel.: +40-21-312.71.01, Fax: +40-21-312.49.21, E-mail: avp@avp.ro
Tel. dispecerat: +40-21-312.71.34, E-mail: petitii@avp.ro

Domnului prof. Iosif-Gabriel Vâtcă,

Director

ȘCOALA PROFESIONALĂ SPECIALĂ "SAMUS" CLUJ-NAPOCA

Adresa: Cluj-Napoca, str. Ialomiței, nr. 17, cod poștal 400574, jud. Cluj

Telefon: 0264/444877; Fax: 0264/403818; Email: samsamuscj@yahoo.com

AVOCATUL POPORULUI
REGISTRATURĂ GENERALĂ
IESIRE NR. 29.25/13.0. OCT. 2023

RECOMANDAREA

Nr. 152 din 30. OCT. 2023

referitoare la respectarea prevederilor art. 49 din Constituție privind protecția copiilor și a tinerilor

Prin petiția înregistrată la instituția Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca, cu nr. 24912 din data de 11 septembrie 2023, doamna domiciliată în municipiul jud. Cluj, în calitate de mamă a minorei născută la data de 11 iunie 2009, a sesizat instituția cu privire la încălcarea dreptului la educație al fiicei sale, solicitând totodată sprijin pentru redeschiderea claselor din cadrul Școlii Profesionale Speciale "Samus" Cluj – Napoca – extensia Turda, care au funcționat în anul școlar 2022 - 2023 și înființarea unei școli speciale în municipiul Turda, pentru elevii care necesită școlarizare în învățământul special.

Pentru verificarea situației au fost solicitate informații de la Școala Profesională Specială SAMUS Cluj-Napoca și Inspectoratul Școlar Județean Cluj.

Din datele transmise de unitatea de învățământ și Inspectoratul Școlar Județean Cluj, precum și din documentele anexate petiției se conturează următoarele concluzii:

➤ Școala Profesională Specială SAMUS Cluj-Napoca oferă tuturor elevilor săi accesul la educație de calitate și condiții optime pentru desfășurarea activităților școlare, în locația din strada Ialomiței, nr. 17, Cluj-Napoca, jud. Cluj, unde se asigură resursa umană cu personal calificat și resursă materială adecvată. În anul școlar 2023-2024, cele două clase a VII-a și a XII-a își desfășoară activitățile școlare în spațiile autorizate și dotate corespunzător ale Școlii Profesionale Speciale SAMUS din str. Ialomiței nr. 17, Cluj-Napoca, transportul elevilor pe ruta Turda-Cluj-Napoca și retur fiind asigurat cu microbuzul propriu. Prin urmare, clasele nu s-au desființat.

➤ În anul școlar 2022-2023, clasele a VI-a : cu efectiv de 8 elevi și a XI-a : cu efectiv de 10 elevi au funcționat în spațiile situate în municipiul Turda, strada Ștefan cel Mare, nr. 6, închiriate de la Primăria Turda, spații pentru care nu există autorizații de funcționare conform normativelor în vigoare (DSV, ISU, ARACIP), fapt constatat în urma inspecției generale a Inspectoratului Școlar Județean Cluj din 2-18 noiembrie 2022 și a vizitei de revenire a Corpului de Control din Ministerul Educației din 16 - 20 ianuarie 2023.

➤ În anul școlar 2023-2024 clasa a VII-a : în locația Turda, ar fi avut un efectiv de doar 7 elevi, (conform legislației în vigoare, OMECTS 5573-2011, efectivele grupelor/claselor de copii/elevi cu deficiențe moderate sau ușoare sunt de 8-12 elevi), din care un elev școlarizat la domiciliu și un elev în sistem hibrid conform art. 9, al. 4 din ROFUIP nr. 4.183/2022, unul dintre elevi fiind declarat repetent la sfârșitul anului școlar 2022-2023 din cauza absențelor.

➤ La data de 22.09.2023, la sediul școlii din Cluj-Napoca, efectivul clasei a VII-a : este de 12 elevi respectând astfel prevederile legale, iar dintre cei 7 elevi din zona Turda - Câmpia Turzii, doi elevi din Turda s-au transferat, fiind integrați în învățământul de masă la școli din Turda, un elev este școlarizat la domiciliu, doi elevi în sistem hibrid conform art. 9, al. 4 din ROFUIP nr. 4.183/2022, iar doi elevi fac naveta cu microbuzul școlii la sediul din Cluj-Napoca. Alți doi elevi ai clasei sunt cazați în internatul școlar, iar ceilalți cinci elevi sunt domiciliați în oraș sau în zona metropolitană Cluj-Napoca.

➤ Doamna : mama elevei : din clasa a VII-a : , a depus cererea cu nr. 3371/22.09.2023 prin care solicită școlarizarea fiicei sale în sistem hibrid, conform art. 9, al. 4 din ROFUIP nr. 4.183/2022, cerere care va fi analizată și aprobată în următorul Consiliu de Administrație al școlii.

➤ În anul școlar 2023-2024 se asigură transportul cu microbuzul școlii și pentru elevii clasei a XII-a : , la sediul din Cluj-Napoca unde există cele mai bune condiții de școlarizare, cu personal calificat, în special în ceea ce privește practica de specialitate în calificarea profesională Cofetar/Patiser. Trei elevi din clasa a XII-a : sunt școlarizați la domiciliu. De asemenea, se asigură transportul cu microbuzul școlii pentru alți trei elevi ai școlii, cu domiciliul în localitatea Turda, doi elevi din clasa a VIII-a : și un elev din clasa a IX-a :

➤ În anii școlari precedenți, pentru clasa având calificarea profesională Cofetar/Patiser, actual a XII-a : în locația de la Turda nu au fost asigurate condiții optime pentru efectuarea practicii la calificarea profesională Cofetar/Patiser, iar pentru anumite discipline (Matematică, Fizică, Biologie, Kinetoterapie, Logică, Istorie, Educație Anteprenorială), nu s-a putut asigura ocuparea orelor de predare cu cadre didactice calificate din zona Turda sau care să facă deplasarea la Turda.

➤ Școala Profesională Specială SAMUS oferă și posibilitatea cazării elevilor în internatul școlar propriu și asigură gratuit masa zilnică, precum și toate drepturile (bursă profesională, socială, medicală, bani pentru rechizite școlare, decontare cheltuieli transport) aferente elevilor cu Cerințe Educative Speciale, conform legislației în vigoare.

➤ În anul școlar 2022-2023, conducerea Școlii Profesionale Speciale SAMUS și profesorii diriginți de la clasele a VI-a și a XI-a, din locația Turda, au participat la întâlniri cu părinții/tutorii claselor respective, au avut loc inclusiv discuții individuale cu părinții/tutorii prin mijloacele de comunicare online, în cadrul cărora s-a analizat situația claselor în urma inspecțiilor și controalelor efectuate.

➤ Școala Profesională Specială SAMUS Cluj-Napoca, a semnat cu Primăria Municipiului Turda contractul de închiriere cu nr. 17348/26.08.2020, cu actul adițional nr. 1/01.09.2021, pentru închirierea spațiilor din imobilul situat în strada Ștefan cel Mare, nr. 6. De la data semnării contractului până în prezent imobilul nu a fost reabilitat, deși necesită intervenții majore.

➤ Cu privire la spațiul identificat și oferit de Primăria municipiului Turda, în incinta Colegiului Tehnic Turda, str. Basarabiei, nr. 48, s-a constatat că acest imobil era disponibil pentru clasa a VII-a, dar nu era adecvat pentru clasa a XII-a, profil Cofetar/Patiser, pentru care nu se puteau asigura condiții optime la desfășurarea orelor de practică de specialitate, iar în zona Turda nu pot fi asigurate cadre didactice calificate pentru toate disciplinele, având doar un cadru didactic titular/calificat, pentru catedra de psihopedagogie specială la clasa a VII-a.

➤ Potrivit Calendarului operațiunilor desfășurate de inspectoratele școlare/Ministerul Educației cu privire la rețeaua școlară și proiectul planului de școlarizare pentru anul școlar 2023-2024, termenul limită până la care se putea transmite către Ministerul Educației lista, reanalizată, a unităților de învățământ propuse pentru reorganizare până la data de 31 august 2022 sau a celor propuse pentru înființare, în colaborare cu autoritățile administrației publice locale, respectiv consiliul județean și consiliile locale, era 22 noiembrie 2022.

➤ *Consiliul de administrație al unității de învățământ a decis, în data de 24.08.2023 schimbarea locației pentru cele două clase, a VII-a și a XII-a care au funcționat în anul școlar 2022 – 2023 în municipiul Turda, urmând ca acestea să își desfășoare activitățile școlare în Cluj Napoca, str. Ialomiței, nr. 17, în anul școlar 2023 – 2024.*

➤ Prin adresa emisă de medicul specialist de psihiatrie pediatrică - dr. către Inspectoratul Școlar Județean Cluj, la data de 05.09.2023, privind *"situația tinerilor mei pacienți cu nevoi speciale care, alături de familiile lor, trec printr-un moment dificil datorită imposibilității de a fi școlarizați în teritoriu"* se apreciază oportună și necesară mobilizarea resurselor posibile pentru păstrarea școlii speciale în teritoriu, pentru accesul la școlarizare a copiilor din teritoriu și zonele limitrofe.

➤ Conform ultimului document publicat pe site-ul Inspectoratului Școlar Județean Cluj la secțiunea Rețea Școlară, respectiv Rețeaua unităților de învățământ preuniversitar – 2022-2023, la nivelul județului Cluj funcționează unități de învățământ special în municipiile Cluj-Napoca, Dej, Gherla, în orașul Huedin și în comuna Baciuc; *deși unitățile administrativ-teritoriale Turda și Câmpia Turzii sunt municipii, în niciunul dintre acestea nu există unități de învățământ special.*

➤ Acțiunea inițiată de petentă pentru înființarea unei unități de învățământ special în zona Turda/Câmpia Turzii, respectiv cererea adresată Inspectoratului Școlar Județean Cluj, înregistrată sub nr. 8036/18.07.2023, a fost susținută de peste 60 de părinți, conform tabelelor cuprinzând numele părinților, numărul de telefon și localitatea.

Dreptul la educație incluzivă de calitate este garantat de stat tuturor beneficiarilor primari ai educației, respectând principiul incluziunii. Incluziunea pune accentul pe respectarea dreptului la educație al fiecărui copil și reprezintă procesul și măsurile complexe prin care sunt asigurate cadrul și condițiile pentru atingerea finalităților educaționale, dezvoltarea comportamentelor adaptative, dezvoltarea abilităților cognitive, construirea unor relații afective pozitive, asigurarea stării de bine, cu accent pe nevoile și pe particularitățile individuale ale fiecărui copil, conform dispozițiilor art. 67¹ din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar.

Educația specială reprezintă forma de educație flexibilă acordată copiilor cu CES, care, din cauza unor dizabilități mintale, psihice, intelectuale și/sau senzoriale, precum și din cauza unor dizabilități fizice, motorii și neuromotorii, tulburări emoționale, de neurodezvoltare, inadaptare socială sau a oricărei alte boli, tulburări sau a unei afecțiuni cronice, genetice, au nevoie de resurse și de sprijin specializat, potrivit art. 68 din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar.

Același act normativ statuează ca principiu care guvernează învățământul preuniversitar **principiul interesului superior al elevului**, care presupune asigurarea cu prioritate a unui mediu educațional sigur și sănătos, promovarea drepturilor și a nevoilor individuale ale fiecărui elev, precum și luarea în considerare a impactului deciziilor educaționale asupra dezvoltării copilului pe termen scurt, mediu și lung, punând interesele elevilor înaintea altor considerente.

Statul, prin instituțiile sale, asigură protecția copilului și garantează respectarea tuturor drepturilor sale, conform principiului interesului superior al copilului. Potrivit dispozițiilor cuprinse în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare, art. 2 alin. (6) "*În determinarea interesului superior al*

¹ Art. 67 (1) *Statul garantează dreptul la o educație incluzivă de calitate tuturor beneficiarilor primari ai educației*, respectând principiul incluziunii. Incluziunea pune accentul pe respectarea dreptului la educație al fiecărui copil și reprezintă procesul și măsurile complexe prin care sunt asigurate cadrul și condițiile pentru atingerea finalităților educaționale, dezvoltarea comportamentelor adaptative, dezvoltarea abilităților cognitive, construirea unor relații afective pozitive, asigurarea stării de bine, cu accent pe nevoile și pe particularitățile individuale ale fiecărui copil.

(2) Educația incluzivă vizează totalitatea beneficiarilor primari cu caracteristici, interese, abilități și nevoi de învățare unice, *cu o atenție specială în ceea ce privește copiii expuși riscului de marginalizare, excludere sau de a avea rezultate școlare scăzute.*

(3) *Se consideră în risc de excludere școlară* beneficiarii primari care sunt în risc de stigmatizare, discriminare, desconsiderare a identității lor culturale, segregare, abandon școlar și insucces școlar din cauza apartenenței lor la una sau mai multe categorii: statut social, economic sau cultural, minoritate națională, remigranți sau audienți, refugiați, *zone rurale sau urbane marginalizate, copii cu cerințe educaționale speciale, copii cu dizabilități*, copii separați temporar sau definitiv de părinți, gravide și mame minore, copii și tineri din cadrul comunităților de romi vulnerabile, copii și tineri din penitenciare, centre educative și centre de detenție, copii victime ale violenței, ale abuzului, neglijării sau ale exploatării și ale oricărei forme de violență asupra lor, copii și tineri consumatori de droguri.

copilului se au în vedere cel puțin următoarele: a) nevoile de dezvoltare fizică, psihologică, de educație și sănătate, de securitate și stabilitate și apartenență la o familie."

Mai mult, *educația specială se organizează, în general, în unitatea de învățământ de proximitate a domiciliului elevului.* (art. 70 alin. (1) din Legea nr. 198/2023).

Copilul are dreptul de a primi o educație care să îi permită dezvoltarea, în condiții nediscriminatorii, a aptitudinilor și personalității sale, iar *Ministerul Educației Naționale, ca organ de specialitate al administrației publice centrale, precum și inspectoratele școlare și unitățile de învățământ, ca instituții ale administrației publice locale cu atribuții în domeniul educației sunt obligate să întreprindă măsuri necesare pentru facilitarea accesului la educația preșcolară și asigurarea învățământului general obligatoriu și gratuit pentru toți copiii* (art. 52 din Legea nr. 272/2004).

Școlarizarea aproape de domiciliu în învățământul special este o preocupare importantă pentru mulți părinți și profesioniști care lucrează cu copiii cu nevoi educaționale speciale. În cazul copiilor cu dizabilități, este important să li se ofere acces la școli specializate sau la servicii de educație specială aproape de domiciliu. Acest lucru poate implica crearea de clase de învățământ special în școlile publice din zonă.

Comunicarea eficientă între părinți, cadrele didactice și specialiștii din domeniul sănătății este esențială pentru a asigura că copiii primesc serviciile de care au nevoie. Colaborarea între toți cei implicați este crucială în asigurarea succesului copiilor cu dizabilități. Educația incluzivă presupune un proces permanent de îmbunătățire a instituției școlare, având ca scop exploatarea resurselor existente, mai ales a resurselor umane, pentru a susține participarea la procesul de învățământ a tuturor elevilor din cadrul unei comunități.

Cadrul legal incident în speță se circumscrie dispozițiilor cuprinse în Legea nr. 272/2004 privind protecția și promovarea drepturilor copilului, republicată, cu modificările și completările ulterioare (art. 2 alin. (1), (4) și (6), art. 6, art. 49, art. 51, art. 52 alin. (1)), Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, Legea nr. 448/2006 privind protecția și promovarea drepturilor persoanelor cu handicap republicată, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul Ministerului Educației nr. 5530/2011 privind aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a inspectoratelor școlare, cu modificările și completările ulterioare, Ordinul Ministerului Educației nr. 5805/2016 privind aprobarea metodologiei pentru evaluarea și intervenția integrată în vederea încadrării copiilor cu dizabilități în grad de handicap, a orientării școlare și profesionale a copiilor cu cerințe educaționale speciale, precum și în vederea abilitării și reabilitării copiilor cu dizabilități și/sau cerințe educaționale speciale; Ordinul Ministerului Educației nr. 4183/2022 pentru aprobarea Regulamentului-cadru de organizare și funcționare a unităților de învățământ preuniversitar.

Față de dispozițiile legale de mai sus, în temeiul prevederilor art. 59 din Constituția României și ale art. 15 alin. (1) lit. f), art. 24 și art. 26 din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, pentru realizarea scopului

constituțional și legal al instituției și anume, apărarea drepturilor și libertăților persoanelor fizice în raporturile acestora cu autoritățile publice, Avocatul Poporului emite prezenta:

RECOMANDARE

Directorul Școlii Profesionale Speciale "SAMUS" Cluj-Napoca, potrivit dispozițiilor din Legea nr. 198/2023 a învățământului preuniversitar, în exercitarea prerogativelor conferite de legislația în vigoare va dispune măsurile necesare pentru:

a) Evaluarea necesității funcționării unor clase de învățământ special în municipiul Turda/Câmpia Turzii, în anul școlar 2024 – 2025, raportat la numărul de copii din cele două municipii și zonele limitrofe, orientați spre învățământ special sau care necesită școlarizare în învățământul special pentru asigurarea accesului la educație al copiilor;

b) În funcție de rezultatele evaluării, stabilirea unei colaborări cu autoritățile locale și Inspectoratul Școlar Județean Cluj pentru identificarea unor spații corespunzătoare, respectiv asigurarea personalului de specialitate necesar astfel încât, începând cu anul școlar 2024-2025, să poată funcționa în municipiul Turda/Câmpia Turzii clase de învățământ special.

Conducerea **Școlii Profesionale Speciale "SAMUS" Cluj-Napoca, județul Cluj** va informa Avocatul Poporului – Biroul Teritorial Cluj-Napoca (Str. Motilor, nr. 18, Cluj Napoca, jud. Cluj, tel/fax: 0264.591.561, e-mail: avpcluj@avp.ro), în termen de 30 de zile, cu privire la însușirea Recomandării și cu privire la măsurile dispuse.

Cu deosebită considerație,

AVOCATUL POPORULUI

Instituția Avocatul Poporului, cu sediul precizat în antet, vă prelucurează datele personale în baza reglementărilor legale aplicabile în domeniul specific de activitate. Scopul prelucrării este de îndeplinire a unei sarcini care servește unui interes public sau care rezultă din exercitarea autorității publice cu care este investit operatorul. În exercitarea atribuțiilor avute, prelucrarea datelor cu caracter personal de către instituția Avocatul Poporului se circumscrie situației delimitată de art. 6 alin. 1) lit. e) din Regulamentul UE nr. 679 din 27 aprilie 2016, în limitele atribuțiilor și obligațiilor legale cu respectarea aplicării legislației privind protecția datelor personale. Datele personale sunt obținute din corespondența transmisă de dumneavoastră instituției noastre, fie în cadrul audiențelor sau al serviciului de dispecerat, precum și de la autorități publice sau din consultarea bazelor de date legale. Datele personale pot fi divulgate către alte autorități sau instituții publice ori către autorități cu care instituția Avocatul Poporului cooperează în vederea îndeplinirii atribuțiilor sale legale. În cazul în care nu doriți ca anumite date personale să fie divulgate, aveți posibilitatea de a vă exercita dreptul de opoziție, în condițiile prevăzute de art. 21 din RGPD. Datele dumneavoastră personale sunt stocate pe perioada necesară efectuării tuturor demersurilor întreprinse pentru susținerea activităților domeniilor de activitate/serviciilor/birourilor/birourilor teritoriale centrelor zonale din cadrul Instituției Avocatul Poporului de relații publice, petiționare, formulare de puncte de vedere, organizare, derulare evenimente, soluționarea acțiunilor de către instanțele de judecată competente, îndeplinirea atribuțiilor legale de vizite, soluționare a petițiilor, înregistrarea și soluționarea notificărilor de încălcare a securității datelor cu caracter personal, precum și înregistrarea formularelor de declarare responsabil cu protecția datelor, după care vor fi arhivate potrivit legislației aplicabile. Persoanele ale căror date personale sunt prelucrate de către Instituția Avocatul Poporului pot să își exercite drepturile de acces la date, de rectificare, ștergere, restricționare, în conformitate cu dispozițiile art. 15-19 din RGPD precum și dreptul de a depune o plângere la ANSPDCP pentru modul de soluționare a cererilor de exercitare a acestor drepturi, printr-o cerere trimisă prin poștă la sediul ANSPDCP sau la adresa anspdcp@dataprotection.ro. Mai multe informații privind prelucrarea datelor dvs. cu caracter personal puteți consulta pe site-ul www.avp.ro, secțiunea *Protecția datelor cu caracter personal*.